

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Succesele Italiei.

Sibiu, 20 Octomvrie n.

Se împlinesc astăzi cinci luni de când guvernul dela Roma, în loc se prezintă parlamentului italian spre ratificare propozițiile făcute din partea ministerului de externe al monarhiei noastre, în înțelesul cărora Italia avea se primească fără lupte, fără jertfe, rămânând și pe mai departe în neutralitatea binevoitoare, o frumoasă recitificarea de graniță, cu cedarea de bună voie a unor însemnate teritorii, — a prezentat camerei și senatului legile excepționale pentru cazul de războiu, și a făcut declarațiuni, primite cu delirante aclamări, despre necesitatea războiului, dictat de «egoismul sacru» italian și purtat pentru «apărarea culturii în contra barbariei».

Singuri socialiștii din cameră au îndrăsnit să se pronunțe atunci, în 20 Mai, în contra războiului, care oricum s'ar sfârși, are se reclame multe jertfe, — încolo toți strigau după războiu, după realizarea idealului național, căci acum e momentul întregirii statului cu tot ce e italian și ce a fost italian. Domnul Giolitti, singurul bărbat de stat italian care vedea lucrurile așa cum erau ele în realitate, iar nu mărite și înfrumșetate de poetul cumpărat de antantă D'Anunzio și de presa italiană asemenea cumpărată, a plecat disgustat din Roma, lăsând terenul liber pe seama războinicilor. Peste trei zile apoi, în 23 Maiu, raporturile diplomatice între monarhia noastră și Italia au fost întrerupte, ambasadorul nostru dela Roma a plecat acasă și în ziua următoare ne aflam deja în stare de războiu cu Italia, care de zece luni își pregătise armata pentru războiu.

Sunt cinci luni de atunci, și cari sunt succesele cu cari s'ar putea lăuda Italia? Astăzi guvernul păcătos al domnului Salandra umblă în ruptul capului după Giolitti, ca să-l bage în guvern, spre a-i fi de ajutor cu mintea sa cea luminată și cu ochii sei bine văzători, dar Giolitti refuză ofertul, lăsând pe aceea, cari au fiert măncarea, să o și mănânce. Nici la Dardanele apoi, nici la frontul dela apus, Italia nu poate trimite trupe, cum s'a fost legat față de antantă, pentru că toate trupele ei sunt necesare pentru continuarea luptelor grele în contra monarhiei noastre. Iar aci care e situația? În aceste cinci luni de când Italia a început războiul în contra noastră, nu a câștigat nici o învingere mai însemnată și nu a cucerit nimica. Tot acolo e, pe locul unde se afla înainte cu cinci luni, cu toate că după rapoartele mincinoase ale comandantului Cadorna trupele italiene trebuiau se facă înaintări atât de mari, încât se fie unite astăzi cu trupele rusești la răsărit și cu cele franceze și engleze la apus.

Ele însă stau pe loc, nu pot da înaintea, ba temerea e mare, că în curând vor trebui se facă și ele drumul îndărăt, ca cele rusești, pentru că nu

peste mult trupele noastre vor începe ofensiva în contra lor.

În loc se primească deci Italia aceea ce i s'a oferit de bună voie, ușor se poate întâmpla să i se iee ceva, pe lângă tot «sacru egoism» al domnului Salandra, și ea se iasă redusă din războiu, cum și cu finanțele sdruncinate de tot pe multă vreme înainte.

Dar noi, ca interesați, vom fi poate și preocupați. Să lăsăm deci să-și spună alții părerea asupra situației în care se află Italia, în urma politice greșite a guvernului ei. Iată ce scrie ziarul «Moldova» din București, — organ de publicitate tipărit într-o țară încă neutră, deci imparțială și cu multe simpatii pentru Italia, — cu privire la situația în care se află țara aceasta:

«Au trecut patru și sunt aproape cinci luni de zile, de când Italia a declarat războiu Austro-Ungariei.

După zece luni de pregătire intensivă Italia credea, că a sosit momentul pentru a se arunca pe la spate asupra acelor cu cari fusese aliată.

Jumătatea armatei germane era reținută în Franța, jumătatea cealaltă, împreună cu armata austro-ungară, era înșirată pe un lung front în Prusia-orientală, prin Polonia și Galiția, până la Carpați și în Bucovina. Restul trupelor austro-ungare trebuia se facă gardă dealungul Dunărei, Savei și Drinei.

Puține trupe rămăseseră pentru paza frontierei spre Italia. Ofensiva italiană putea și trebuia să fie deci fulgerătoare, căci armata italiană era mobilizată cu trei săptămâni înainte de ce se denunțase tratatul triplei alianțe.

În asemenea condițiuni toată Italia era convinsă, că războiul va fi pentru ea o primblare, însoțită de cântece de triumf, sub o ploaie de lauri și de flori. Războiul trebuia să fie și scurt, căci Italia aruncându-și spada în cântar, limba lui trebuia să se aplece definitiv în favoarea împătritei înțelegeri, cu atât mai mult, cu cât se credea, că România, și în urma ei statele balcanice, aveau să se arunce și ele asupra Austro-Ungariei. În asemenea condițiuni strălucite entuziasmul războinicilor era evident la culme.

Astfel părea situațiunea acum patru-cinci luni. Și astăzi? *Astăzi întreaga peninsulă este cuprinsă de o desamăgire cumplită și mereu crescândă, desamăgire, care a început a doua zi după izbucnirea războiului*, când în manifestul regelui, adresat armatei, s'a declarat, că lupta va fi grea, după ce până atunci Salandra și Sonnino făcuseră, ca presa lor să vorbească zilnic de slăbiciunea adversarilor Italiei.

Dar acesta era numai primul moment și sfiala, care începuse să cuprindă poporul italian a fost repede distrusă prin succesele ușoare ale primelor zile, când slabele ante-posturi austro-ungare se retrăgeau fără nici o rezistență serioasă din teritoriile ne-fortificate dealungul frontierei spre linia de apărare.

Desamăgirea a crescut însă când s'a auzit, că România nu s'a mișcat pentru a asigura Rușilor exclusivă stăpânire a strâmtoarelor Mării Negre și Constantinopolului, când ofensiva victorioasă a oștirilor germano-austro-ungare în Galiția a continuat neturburată de acțiunea Italiei, și când armatele italiene s'au lovit de zidurile de stâncă de pe creștele Alpilor și ale Karstului.

Și această situație a rămas neschimbată până în ziua de azi, când încetul cu încetul presa italiană începe a vorbi despre posibilitatea unei ofensive austro-ungare și despre necesitatea de a pregăti o defensivă italiană prin construirea de tranșee, de adăposturi etc.

Iată ce a devenit ofensiva fulgerătoare a Italiei. Ultimele buletine ale lui Cadorna vorbesc deja despre unele atacuri austro-ungare respinse.

Și în acest timp, când Italia nu avea destui soldați pentru a sparge zidul austro-ungar, ea a trebuit să declare războiu Turciei, fiindcă noii săi stăpâni, Anglia și Franța, îi porunciseră astfel, pentru a face presiune asupra balcanicilor.

În acest timp Sârbii înaintau în Albania, protestând contra pretențiilor Italiei asupra coastelor Dalmației, și Grecii se arătau din ce în ce mai ostili năzuințelor italiene în Arhipelag și în Asia Mică.

Deopotrivă cu nesuccesele exterioare merge înrăutățirea situației financiare și economice în Italia, întru cât se anunță, că acolo domnește o scumpete enormă a cerealelor și o oprire aproape completă a exportului italian în orient și Europa centrală, împreună cu întoarcerea la căminul lor a emigranților și a lucrătorilor italieni din străinătate. Toate acestea au produs numai după patru-cinci luni o criză economică și financiară foarte greu de suportat.

Iată situația destul de tristă a Italiei, după câteva luni de război. Care va fi însă situația ei mai târziu, dacă războiul va dura încă multe luni de zile?..»

Se nu fie oare nime în Italia, care să-și pună întrebarea aceasta? Ba vor fi, sigur vor fi, mulți, foarte mulți, cari se vor întreba astfel, dar acum se întreabă prea târziu. Ar fi trebuit să-și pună toți, dar mai ales cei cu răspundere, astfel de întrebări înainte de a deschide porțile pe seama dușmanului celui mai mare al omeniei, pe seama războiului, care și în cas de învingere reclamă jertfe imense, căci odată primit în țară, nu'l mai poate scoate nime decât numai după ce a terminat cu pustiirile. Credem, că astăzi vor fi mulți în Italia, cari se vor căi, că nu a fost acceptat la timpul seu ofertul monarhiei noastre, că nu s'a primit aceea ce s'a oferit Italiei de bună voie, ci s'a răvnit la mai mult, la aceea, ce nu se va ajunge, și credem, că vor fi mulți astăzi în Italia, cari vor învidia pe Bulgarii mai practici, căci acestia au primit dela cei mai tari pe cale paci-

nică teritorii însemnate, iar cu arma iau acuma aceea ce e al lor numai dela aceea, cu cari își pot măsura puterile cu succes, fără a se arunca în aventuri, ca Italianii, pripiti la vorbe și la fapte. Din toate acestea rezultă deci învățătura, că în politică nu e bine să se lase nime răpit de sentimente, ci trebuie urmată calea dictată de rațiune, de mintea calmă, care precumpănește întâi, apoi îndrăznește. Nu e destul adecă numai să voești ceva, ci trebuie să și poți se realizezi aceea ce voești. De ce trece însă peste puterile proprii, să nu se apuce nime. Așa ar fi trebuit se facă Italianii, și așa vor trebui se facă și alții.

Se duce și Grey și Sasonov.

O știre venită din Londra ne spune, că Ed. Grey, conducătorul politicei externe a Angliei, și-a înaintat demisia. O altă știre venită din Petrograd apoi ne vestește, că ministrul de externe al Rusiei, Sasonov, a plecat la cartierul general, pentru a-și da și el demisia. După Delcassé deci, care a lăsat în Franța pe alții se descurce lucrurile de el încurcate, se retrag și fug de răspundere din bună vreme și ceilalți doi mari vinovați pentru războiul pus de ei la cale.

Italia e vorbită de rău.

Prin Elveția vine știrea, că nesuccesele pe cari le-a avut antanta în Balcani au provocat mari nemulțumiri în Paris, unde situația e considerată de foarte critică și vina se pune pe Italia, în contra căreia se manifestă o ură extraordinară de aprinsă. Cercurile cele mai luminate politice franceze recunosc, că a fost o mare nenorocire pentru antantă intrarea Italiei în legături strânse de alianță cu ea. Italia are pretenții peste măsură de mari și interesele ei se lovesc de ale altora. Italia a făcut, ca Bulgaria se devină neîncrezătoare față de antantă și ca în Grecia să se nască neliniște. Dacă Italia nu se alătură la antantă, căreia nu i-a fost de nici un folos, pentru că până acuma nu a reușit nici un succes militar, s'ar fi putut face înțelegerea între Bulgaria și Sârbia, căci aceasta din urmă ar fi predat Bulgarilor Macedonia, și putea fi atrasă la antantă și Grecia. Acum însă jocul e pierdut în Balcani și e pierdut din pricina Italiei, care mai refuză și se coopereze cu celelalte puteri din antantă în acțiunea dela Salonic, cu toate că și ea poartă răspunderea morală a războiului din Balcani, în urma pretențiilor pe cari le-a ridicat asupra Adriaticii slave. Așa e judecată Italia din partea politicianilor francezi, considerată fiind ca un balast în naea antantei. Dar cine altul poartă vina, că acest balast a fost încărcat fără nici un scrupul în naea antantei, decât numai antanta?!

Liberarea Dunării.

Ziarele din București ne comunică, cumcă Joi, săptămâna trecută, s'a ținut consiliu de ministri în București, acasă la domnul Emil Costinescu, ministru de finanțe, care se află bolnav, și cu aceasta ocaziune a fost examinată o intervenție a miniștrilor plenipotențiarilor din Franța și Anglia, în legătură cu intrarea Bulgariei în războiu. Domnul Ionel I. Bratianu a spus în fața colegilor situația de nou creată în Balcani și a arătat care e atitudinea Greciei față de Sârbia. Consiliul de ministri a fost de acord, că situația e de natură a impune *continuarea unei leale neutralități* și în noua situație... Nici nu se putea aștepta o altă hotărâre din partea consiliului de ministri dela București, decât aceea pe care a luat-o. Toată lumea vede și înțelege, că intrarea Bulgariei în războiu, alături cu puterile cen-

trale, nu e păgubitoare pentru interesele României, ci mai curând folositoare. Pentru că ofensiva îndreptată acum din toate părțile asupra Sârbiei are de scop în primul rând *liberarea Dunării* și numai în rândul al doilea stabilirea unei legături a puterilor centrale cu Bulgaria și cu Turcia. Iar prin liberarea Dunării se deschide drumul atât de dorit pentru esportarea cerealelor din România, astăzi îngrămădite prin magazine și pe la agricultori. Legăturile economice ale României cu centrul Europei vor fi deci reînnoite prin redeschiderea căii Dunării și bogățiile cele mari, scoase din solul statului român, vor putea fi valorificate cu mare ușurință.

Dela front.

Dintr-o scrisoare particulară, trimisă dela front de un domn locotenent din armata austro-ungară, dăm următoarele pasaje interesante:

„...Camerazii mei de aici, înțeleg ofiterii în rezervă, sunt din familii mari, unii cu trecut politic și cu cultură sufletească frumoasă. O duc însă bine cu ei. Deși cu vederi și principii deosebite, în urma împrejurărilor trăim bine la olaltă. Acum ne-am așezat într'un sătuleț, în care vom petrece eara, și cum nu avem de lucru, ne prinde bine câte un schimb de vorbe și idei. Muscalii încearcă des să ne rupă frontul, dar pedecile de sirmă și mitralierele noastre nu-i lasă. Au pierderi mari. In zilele trecute a fost aci un parlamentar rusesc pentru a esopera un armistițiu, ca să-și adune Rușii răniții și să-și îngroape morții. Li s'a îngăduit, dela 12 din zi, până la 4 după amiază.

Cei din linia de foc și-au făcut culcușe bune și le întăresc mereu. Noi încă avem aci, îndărătul frontului, odăi bunișoare. Cam cu diferite insecte, dar suntem dedați. Acum lucrăz cu feciorii mei la case, mai dregem ce e stricat, și îndreptăm drumurile. Am 33 Muscali cari scot din pământ cartofi și tae varză pentru eară. Carele aduc bucate nemişcate din satele dimprejur, — căci locuitorii i-au dus Muscalii, — le punem stog și alții îmblătesc cu o mașină de cai. Avem recoltă admirabilă. Secara lasă bine, iar cartofi, svece și varză — berechet. Am avut 20 vaci cu lapte, dar acum opt au înșărcat. Ingrășăm cu rămășițele din bucătărie opt porci, ca se avem de dulce la Crăciun. Carne de sălbăticiune avem destulă, căci pădurile frumoase ale țarului băjbăe de căprioare, cerbi, porci selbatici etc. Numai galifelor le ducem dorul, pentru că sub durata înaintării noastre ne-au murit toți puii de găină, de ploaie și de frig.

Noi, cei de aici, ne am făcut casină într'o odaie a școlii. Mobile frumoase am adus din castelul din B. al marelui duce Nicolae Nicolaevici, anume: mese, divanuri, fotole, și un — pian. Facem muzică; doi cântăreți de operă ne distrează cu arii din opere și operete, și Todose, primașul al doilea din capela lui Alexandru din Sibiu, zice la brâne și la

sârbe, ear eu din când în când fac figuri, de cari Nemții se miră și le place mult. Ziare avem multe, ungurești, nemțești, românești, apoi *Le Matin* și *Corriere della Sera*. Știm tot ce se petrece în lumea mare. Când și când ne conturbă discuțiile și petrecerile câte un aeroplan rusesc, salutându-ne cu bombe, până nu l hviduesc tunurile noastre. Cu mici variații, asta ne este viața de o vreme încoace“...

„Spre progres“.

— Reflexiuni —

de preotul Ioan Dandea.

(Urmare).

Cunoscând trebuințele, lipsurile culturii naționale, dacă o cunoaștem temeinic în trecutul și prezentul ei, știm că în ce formă și cantitate trebuie să-i dăm leacul vindecător.

Două sunt mijloacele, prin care cred eu că se pot câștiga cunoștințe temeinice despre pământul strămoșesc și cultura națională: călătoriile de studii (excursiile școlare) și studiul din cărți.

Un bogat izvor de cunoștințe prin experiență proprie ne ofer călătoriile de studii pe pământul strămoșesc prin cunoașterea geografiei lui, a frumuseților naturii, a bogățiilor naturii, prin cunoașterea referințelor economice, industriale, comerciale, prin cunoașterea obiceiurilor, portului, locuitorilor, limbii cu provincialismele ei, a monumentelor istorice, de artă etc.

Dar ca să aibă folos cineva de aceste călătorii, ar trebui făcute nu numai din distracție, de plăcere, ci din interes cultural, cu scop instructiv, după un plan bine pregătit cel puțin în gând, și să-și iee osteneala a-și și însemna impresiile și experiențele momentuoase fiecare.

Acestor călătorii de studii ar trebui să li se pună un temeinic fundament în școala populară, să se desvolte tot mai mult în școlile medii și de specialitate. Vacanțele și din cursul anului școlar și cele mari, întru cât nu turbură instrucția, ar trebui folosite esclusiv pentru aceste călătorii, pentru a cunoaște pământul strămoșesc, având totodată și influență binefăcătoare aceste călătorii și asupra educațiunii, după cum ne spune pedagogia.

Dar călătoriile aceste școlare ar trebui organizate sistematic și cu plan bine pregătit, ca cei ce le fac să aibă folos de ele în toată viața, ear nu să se aleagă cu un capital de impresii nefolositoare.

Un al doilea mijloc de cunoaștere a pământului strămoșesc și a culturii naționale e studiul din cărți.

Cunoștințele le putem câștiga din experiență proprie și din experiență străină. Experiența proprie, deși e cea mai prețioasă, e foarte costisitoare și de multeori dureroasă; în multe cazuri e aproape pentru mulți cu neputință de câștigat, mai ales când e vorba de trecutul apropiat sau mai îndepărtat. Dar și lucrurile din prezent nu le putem cunoaște toate din experiența proprie, și de multeori nici ceeace vedem și simțim noi nu putem să pricepem cu adevărat fără de o călăuză bună, și aceea de cele mai multeori e experiența străină depusă în cărți bine și temeinic scrise.

Cărțile ne învață cum au făcut experiențe asupra lucrurilor și fenomenelor din lume bărbați talentați, având un puternic spirit de observație și pătrundere filozofică. «Arta scrierii este cel mai minunat lucru din câte a născocit omul. Runele lui Odin au fost prima formă a unei opere unui erou. Cărțile, cuvinte scrise, sunt tot Rune minunate, forma cea din urmă! In cărți stă sufletul întregului timp trecut; glasul rostit și de auzit al trecutului. Agamemnoni și Perikli cu Grecia lor... au perit lăsând în urmă câteva bucăți în ruină, resturi și dărămături triste și mute: dar cărțile Greciei!. Într'insele pentru orice cugetător Grecia trăiește în adevăr. Nu este Rună magică mai ciudată decât o carte. Tot ceeace omenirea a făcut, a cugetat, a câștigat sau a fost, se păstrează în chip magic în paginile cărților. Acestea sunt proprietatea de căpetenie a oamenilor. Nu fac și astăzi minuni cărțile, cum făceau după legende Runele? Ele conving pe oameni. Cu arta scrierii, al cărei corolar simplu, inevitabil și comparativ neînșămnat este tiparul, a început adevărata domnie a minunilor pentru omenire. Această artă leagă cu o uimitoare continuitate nouă și o soliditate vecinică, trecutul și îndepărtatul cu prezentul în timp și loc; toate timpurile și toate locurile cu adevăratul nostru Acum și Aci. Toate lucrurile s'au schimbat pentru oameni; toate felurile de munci importante ale oamenilor: învățătură, predică, cârmuire și toate celelalte... Adevărata universitate din zilele noastre este o culegere de cărți... Literatura este un «apocalips al naturii», o revelare a secretului deschis. Ar putea fi foarte bine numită în stilul lui Fichte o «revelare continuă» a divinului în ceeace e pământesc și de rând... Literatura este și parlamentul nostru. Cărțile sunt și biserica noastră. Scriitorul unei cărți nu este oare un predicator, predicând nu în cutare sau cutare parohie, în cutare sau cutare zi, ci pentru toți oamenii în toate timpurile și în toate locurile? De sigur că e

de cea mai mare importanță, ca acesta să-și facă bine treaba, ori câți și ar face-o rău; ca ochiul să vadă bine, căci altfel celelalte mădulare se rătăcesc». (Carlyle, Eroul ca om de litere, în cartea *Cutul Eroilor*... în istorie, trad. de Antoniadă, Buc. 1910).

Numai după ce am întrebuițat bine aceste două mijloace de cunoaștere a pământului strămoșesc și a culturii naționale, numai după ce ne-am pregătit foarte bine, putem să trecem granițele pământului strămoșesc fără pericolul de a fi amăgiți a lua drept aur prețios tot ce strălucește. Și pe pământul străin ne întimpină cele două mijloace de a ne îmbogăți cunoștințele: călătoriile de studiu și cărțile scrise despre poporul pe care îl cercetăm.

S'a atras atențiunea de marele învățat Iorga, că ar fi bine, dacă României ar cunoaște mai bine acele popoare vecine, cu care au stat în prietenie sute de ani și s'au împrumutat în multe privințe în mod reciproc și bine voit, căci multe lucruri numai prin această cunoaștere se pot limpezi, fiindcă au origine comună, sau cel puțin au fost foarte influențate de cultura acelor popoare. Afară de aceea acele popoare stau cam pe aceeași treaptă culturală cu poporul român, deci cam acelea le sunt trebuințele culturale, și studiind mijloacele prin cari le-au satisfăcut ei, am putea cu mai mult folos să le întrebuițăm și noi, ferindu-ne de multe și mari greșeli.

Adevărat să fie? Că intelectualii români, — studenții universitari, după terminarea cursurilor universitare române, față de care noi ardelenii suntem în o situație specială, — au mare trebuință în viața de călătorii de studii, făcute în străinătate, nu mai începe nici o îndoială. Prin aceste călătorii se înmulțesc cunoștințele, se câștigă experiențe nouă și multe, se câștigă «perspectivă și comparație» asupra orizonturilor culturale, dacă pe lângă călătorii se adaugă și studiul din cărți. E rău numai, că mijloacele materiale sunt împotrivoare acestor călătorii pentru mulți dintre acei intelectuali, cari ar dori și ar putea să le și facă cu bun succes atât pentru ei, cât și pentru cultură. Și de multe ori aceste mijloace le au tocmai aceia, cari nu știu face călătoriile de studii cu bun folos, nefiind pregătiți pentru aceasta și făcându-le mai mult din distracție, de plăcere, decât din interes instructiv. Acest neajuns în parte s'ar înlătura prin organizarea intensivă a excursiunilor școlare prin care, fiecare elev, — poate viitor fruntaș, — s'ar obicinui să facă viitoarele călătorii de studii din interes instructiv.

FOIȘOARĂ.

Studii asupra Creștinismului

considerat ca legătură de unire între popoare.

(Urmare.)

Scrisoarea a cincina.

Domnule Director, — Învățământul școlii și aplicat din punctul de vedere al diptății sociale a fost obiectul de căpetenie al scrierilor mele precedente. Eu îl privesc ca marele mijloc de regenerare pentru popoarele decăzute, ca marele mijloc de inițiațiune pentru popoarele care n'au fost încă sguđvite de revoluțiune, în sfârșit ca marele mijloc de preservațiune pentru popoarele, pe care le clatină revoluție.

Dacă revoluția ar fi fidelă devizei sale: „Libertate, egalitate, fraternitate“, dacă ea ar avea o idee limpede și dreaptă despre adevărurile exprimate prin aceste cuvinte, ea n'ar fi primejdioasă pentru nimeni și ar face mult bine lumii. Dar, din nefericire, ea rosteste cuvinte creștine fără a le da o semnificație creștină, sau mai curând dându-le un înțeles anticreștin. Ea'ă pentru-ee este ea un pericol pentru popoare și pentru guverne.

Potrivt unei idei, pe care am spus o mai înainte, ar fi de lipsă să se ia revolu-

ției partea ei cea bună, cu scopul de a nu-lăsa decât cea rea. Aceasta ar însemna să o faci puțin atrăgătoare și a-i lua toată influența socială. Ar trebui deci admisă deviza ei, dându-i înțelesul cel adevărat și creștin.

Libertatea este nelăgăduit un lucru foarte bun. Dumnezeu a zidit pe om liber, și numai prin libertatea voiei se deosebește omul de toate ființele, care se surun unei impulsii sau unui organism, care le-au fost dăruite odată pentru totdeauna și care formează legea însăși a existenței lor. Omul pierzându-și libera folosire a facultăților sale prin abuzul, ce l-a făcut de libertate, Dumnezeu i l-a dat din nou prin harul său, care a restabilit echilibrul în firea decăzută, și a dăruit omului facultatea d'a săvârși binele, fără a-i ridica pe cea d'a săvârși răul.

Din punct de vedere creștin, libertatea nu-i alt-ceva decât această facultate de a făptui binele; a făptui răul, însumă a abuz de libertate; acest abuz nu mai este libertate, ci licență.

Din punct de vedere intelectual, libertatea consistă într'a ota pentru adevăr mai degrabă decât pentru eroare.

Dar unde este binele, unde este adevărul?

Omul posedă conștiința și inteligența pentru a le găsi. Prin aceste două mijloace întrebuițate liber, poate el ajunge să-și

facă convingeri. Pentru a ajunge la convingeri e necesară discuția, căci prin discuție se concentrează vederile diferitelor conștiințe și ale diferitelor inteligențe și din aceea concentrare țșnește lumina.

Libertatea de discuțiune este așadar necesară: ea este libertatea inteligenții. Conștiința încă are nevoie de libertate; fără de ea nu există convingere sănătoasă.

Se poate deci, și chiar trebuie, vorbind creștinește să se admită libertatea conștiinții și libertatea discuțiunii, fie că ea se întâmplă în scris, sau într'alfel. Numai că trebuie să fixăm înțelesul acestor libertăți într'un mod clar, filosofic și creștin.

Se confundă adeseori libertățile, de care vorbim, cu abuzurile, ce se fac cu ele. De aci lupte fără de sfârșit, în care atleții opiniunilor contradictorie arată mult mai multă patimă, decât judecată.

E cu totul evident, că abuzul de un lucru nu trebuie să se amestece nici când cu lucrul însuși.

Dacă omul întrebuițează în mod legitim libertatea inteligenței sale, el caută să cunoască adevărul; el examinează în mod conștient motivele de credibilitate ale religiunilor, dăvezile sprijinitoare ale sistemelor din filozofie. După-cum în științe el nu admite nimic decât în urma unor demonstrații întemeiate pe fapte științifice, tot așa în științele morale, religiunea și filozo-

fia, el nu primăște de adevărat decât ceeace se sprijinește pe dovezi în raport cu însăși natura faptelor morale, pe care e vorba a le constata.

De aci o cercetare gravă, serioasă, conștientioasă, care, dacă se traduce în discuții publice prin presă sau prin cuvânt, nu degenează nici odată în vr'un exces oarecare.

Excesul este abuzul libertății de discuțiune. Pe cât de bună și de creștină este aceasta libertate în ea însăși, pe atât de condamnabil este excesul din punctul de vedere al libertății, pe care o compromite.

Tot același lucru vom zice și despre libertatea de conștiință. Fie-care are datoria naturală de a căuta binele și de a-l practica. Conștiința este un conducător foarte bun, pe care Dumnezeu însuși l-a dăruit omului. Dar conștiința poate fi eronată ca însăși inteligența. De aci necesitatea unei specii de concentrare a conștiințelor individuale prin expuneri diferite despre bine, ca și despre adevăr.

Însă dacă sub pretext că caută binele, cade cineva în patimă, în exor, acela nu întrebuițează libertatea de conștiință, pe care dimpotrivă, o compromite, totai pentru sine însuși, și pentru alții, în caz că iese din forul interior pentru a intra în domeniul publicității.

(Va urma.)

Și aceste experiențe câștigate în străinătate cu râvnă, însușite cu multă pricepere, contribuie foarte mult la progresul ce are să se facă în mentalitatea multor intelectuali, cari nu pot să și câștige acele experiențe, deși au trebuință de ele. (Va urma.)

Dare de seamă.

Cu prilejul concertului aranjat din inițiativa «Reuniunii române de muzică» din Sibiu, în favoarea soldaților invalizi, reînțorși din Rusia, au binevoit a suprasolvi următorii:

I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul *Ioan Mețianu*, 20 cor. A. S. prințul Dr. C. E. *Hohenlohe*, 18 cor. Ex. Sa dna *Köves*, 8 cor. Ex. Sa *Nyegovan*, 8 cor. Ex. Sa *Matanovics*, 8 cor. II. Sa *Walbaum*, 8 cor. Ex. Sa *Dietrich*, 4 cor. Prea Cuv. Sa Dr. E. R. *Roșca*, 8 cor. P. O. D. N. *Ivan*, 8 cor. P. O. D. Lsz. *Triteanu*, 10 cor. Colonel *Lassi*, 6 cor. P. St. dni: Dr. Oct. *Russu*, 6 cor. Dr. Luc. *Borgia*, 4 cor. C. *Banciu*, 2 cor. Lct. *Papp*, 2 cor. N. *Macrea*, 2 cor. Dr. Oct. *Costea*, 2 cor. N. N., 150 cor. N. N., 150 cor. Dr. I. *Papp*, 1 cor. A. C., 1 cor. I. O., 1 cor. I. S., 050 cor. S. D., 050 cor. La o altă 131 cor. S'a încassat 711 cor. După detragerea speselor, cu 91 coroane, a rămas un venit curat de 620 cor., care s'a trimis la destinația sa în Budapesta.

Drept răspuns, președintele Reuniunii de muzică, P. O. D. asesor cons. Lazar *Triteanu*, a primit dela Excelența Sa dl ministru-președinte, contele *Tisza*, următoarea scrisoare:

Nr. 2914/1915.

Prea Onorate Domnule!

În legătură cu prețioasa scrisoare d-ta 21 Septembrie a. c. te încunoștințez pe P. O. D-ta, că suma de 620 cor., trimisă în favoarea soldaților invalizi, a primit-o oficiul regnicolar al invalizilor.

Vă datoresc cu sinceră recunoștință, dvoastre, precum și tuturor aceluia, cari au conlucrat la reușita nobilei acțiuni; exprim mulțumita mea plină de recunoștință vrednicului public sibian pentru jertfa patriotică, adusă cu atâta prevenire și în special fraților Români, cari s'au distins prin zelul lor extraordinar.

Budapesta, la 29 Septembrie 1915.

Cu deosebită stimă:
Tisza m. p.

Războiul.

Dela frontul răsăritean primim știrile următoare: În Galiția de est, la Ikwa și în Volhinia nu s'a întâmplat nimic deosebit. La râul Kormin și la Styr dușmanul a îndreptat mai multe atacuri vehemente. Pe unele locuri decurge încă lupta, celelalte atacuri au fost respinse. La râul Kormin Rușii au trebuit să fugă, lăsând în urma lor puști și echipamente. Pe la Riga armata lui Hindenburg a atacat cu bun succes. Au fost luate dela dușman mai multe poziții. Pe la Smorgon repetitele atacuri rusești, întreprinse cu forțe însemnate, au fost respinse cu mari pierderi pentru dușman. Respinse au fost apoi și atacurile îndreptate în contra armatei principelui Leopold de Bavaria.

La frontul dela apus Englezii au atacat de repetiteori cu putere mare militară, dar au fost respinși cu mari pierderi. Atacul s'a dat pe la Vermelles. Atacurile Francezilor pentru recucerirea pozițiilor pierdute asemenea au fost respinse toate. Din aeroplane germane au fost aruncate asupra fortăreței Belfort 80 de bombe. Au fost aprinse mai multe edificii.

La frontul italian a fost luptă mare la Doberdo. Infanteria italiană a atacat de nou pozițiile trupelor noastre, de cari s'a fost apropiat bine, dar a fost luată la goană cu mari pierderi. Duelul de artilerie e în permanență pe întregul front.

Dela frontul sârbesc se anunță, că trupele sârbești, bătute de trupele aliate la muntele Avala, se retrag. Se retrag Sârbii și din Maciva. Orașul Obrenovaț a fost ocupat eri de trupele noastre. Trupele germane au înaintat și au cucerit teren nou. Înain-

tează frumos și trupele bulgare și este speranță, că în curând vor sta în legătură cu cele germane, cari merg dealungul Dunării spre Bulgaria. Bulgarii au cucerit orașul Vrnaja și au ocupat Egri-Palanca și Kozsana. La Kumanovo e luptă mare între Bulgari și trupele franceze, cari vin în ajutorul Sârbilor. În Sârbia e desperarea la culme. Toți văd, că Sârbia se va împărtași de soarta Belgiei, va fi micșită. Italia și Rusia nu-i pot trimite ajutor, iar ajutorul francez și englez, cu trupe luate dela Galipoli, va fi prea mic pentru a o scăpa de catastrofă.

NOUTĂȚI.

Domnul Maiorescu acasă. Domnul *Titu Maiorescu*, fost ministru-președinte al României și șef al partidului conservator de acolo, a sosit Joi acasă la București, venind din străinătate, unde se afla de multă vreme.

Vitejia ostașului român. De pe teatrul războiului din Rusia primește *Foia Pop. Rom.* următoarele: Subofiterul *Grigore Vicas*, dela regimentul de infanterie nr. 63, era sergent în Bistrita la începutul războiului. A plecat în curând pe câmpul de luptă în Galiția și apoi în Rusia, unde a dovedit o rară bravură și a avut noroc până acum să nu fie atins de gionțul dusmanului. Superiorii lui *Grigore Vicas*, pentru a răsplăti bravura ostașului, l-au avansat la rangul de sergent major, apoi l-au decorat cu medalia de argint c'asa a doua, cu medalia de aur clasa întâi, ear din partea comandei germane cu distincția *Crucea de fier*. În zilele acestea *Grigore Vicas* a fost înaintat la rangul de locuitor de ofițer (Offizierstellvertreter). Și la mai mare!

Nou comandant sârbesc. Se afirmă, că comanda supremă asupra trupelor sârbești o primesc în curând marele duce rusec *Nicolae Nicolaevici*, din însărcinarea țarului. Marele duce, atât de iscusit în aranjarea rețegerilor strategice, va avea deci de nou teren larg de activitate pentru a-și dovedi iscusința în punerea în practică a proverbului românesc despre fugă și rușine.

Cine e Drumaru? O foaie din România face astfel biografia refugiatului nostru Drumaru, recte Vasile Moldovan: „Stim că pângărim condeiul și hârtia, redându-i aci numele, de oarece este numele unui *escroc patentat*, al unui client ordinar al pușcărilor. Numele lui este *Drumaru*. Iată acum și câteva informații oficiale (căci se știe, că numitul Drumaru figurează și în condicele negre ale poliției românești), cari dau pe fața pe acest agent al domnului N. Filipescu: Fost funcționar la primăria din Budapesta, de unde a fost destituit pentru ongușii. Fost lucrător la fabrică din New-York, de unde a eșit fiind dat judecării și judecat la șase luni închisoare pentru escrocherie. Fost incassator la un ziar din Pestr, de unde a fost dat afară pentru incorectitudine. Fost controlor în București la tramvaiul vechiu, de unde a fost destituit pentru incorectitudine. Și această turpitudine, care poartă pe frunte stampila condamnăției pentru eschocherii, această căzătură morală, acest gunoi infect, este luat în brațe de dl N. Filipescu, pentru realizarea sfantului ideal național!... Nimerită fotografie. Și ne gândim, căți vor mai fi printre fugarii noștri tot cam cu *astfel* de însușiri! Și ei vorbesc în numele Ardealului!...

Procedură necinstită. În consiliul din urmă al orașului Gyrgyoszentm klos s'a ridicat acușă gravă în contra unor membri ai consiliului, cari încredințați fiind cu procurarea de porumb din România pe seama populației, au urcat în mod însemnat prețul porumbului, prin însemnatele proviziuni încassate în favorul lor. Consiliul provizional și-a exprimat reprobarea și indignarea față de ei și i-a sters din toate comisiunile din cari faceau parte până acum. În urma lăcomiei lor, porumbul a ajuns la destinație cu 100% mai scump decum fusese cumpărat. Oare ai noștri, cari încă au adus porumb din România pe seama populației lipsite, dar pe drum l-au vândut Evreilor și Germanilor, cu câștig enorm, vor ajunge să fie stigmatizați după merit pentru procedura lor necinstită?

† **Victoria Radu n. Pecurariu**, a decedat Sambătă la orele 4 p. m. în al 9-lea an al fetei s'ale c'sătorii în Hunedoara, în etate de 31 ani. Rămășițele ei pământești s'au așezat spre od hua de veki Luni în 5/18 Octombrie la orele 2. p. m. în cimiterul gr. or. român din Hunedoara Odhnească în pace!

În Caucaz. Gazetele rusești spun, că marele duce și fostul generalisim *Nicolae Nicolaevici* și-a făcut intrarea festivă în cetatea *Tiflis* din Rusia aziatică. Poporațiunea orașului i-a făcut o primire din cele mai călduroase. Marele duce a declarat la primirea aceasta, că va fi cu cea mai mare considerație la credința, obiceiurile și naționalitatea tuturor popoarelor din Caucaz.

Raporturi bune între Bulgaria și Grecia. Guvernul grecesc a cerut guvernului bulgar să permită negustorilor din Grecia exportul de cereale și cucuruz din Bulgaria în țara grecească. Cererea s'a încuviințat imediat, după ce guvernul dela Atena a garantat, că cerealele exportate sunt menite să se consume exclusiv în orașe grecești. Cezul este caracteristic pentru raporturile bune între amintitele țări.

Ambasador deținut. Pe bordul vaporului *Rotterdam*, al liniei Olanda-America, se afla și ambasadorul austro-ungar *Dumba*, venind dela Washington. Ambasadorul nostru *Dumba*, în urma intervenirii Statelor unite, avea *salvo-conduct* dela guvernul englez, — care însă nici de astădată nu și-a renegat obiceiul de a-și călca angajamentul și a deținut pe acela, căruia îi dase permis'unea de liberă trecere... Cine s'ar mai putea îndoi, că stăpânirea engleză este astăzi compuză din bărbății cei mai morali și cei mai puritani ai Angliei?!

Surprinderi din China. În acelaș timp, când China se schimbă erăș în monarhie, sosec știri cu totul neașteptate din imeusa împărăție a depărtatului răsărit. China adevă și-a comandat trei sute de submarine în fabricele din America. Va să zică stăul chinez, în frunte cu *Iuanșicai*, are mulți bani sau mult credit. Guvernul Chinei, afară de submarine, are să se îngrijească de organizarea mai multor stațiuni meteorologice și, în legătură cu acestea, de instalarea stațiilor pentru telegrafia fără fir pe teritoriul urias al imperiului. Cine știe la ce surprindere avem să ne mai așteptăm din țara lui *Iuanșicai*!

Glumă scumpă. Cinci tineri vienezi se întorceau Duminică acasă dintr'o excursiune făcută în apropierea Vienei. La gară unul dintr'înșii, *Rudolf Schramek*, calfa de negstor, și-a scos pălăria din cap și răzând a strigat amicilor săi: *Să trăiască Rusia!* Gluma vienezului a avut sfârșit destul de trist. Comanda militară dela gară, aflând dela publicația ce era de față, despre strigățul tinărului, a arestat îndată pe toți cinci excursioniștii. În fața tribunalului militar acuzatul s'a apărat cu aceea, că numai din glumă a zis: „Să trăiască Rusia,“ voind să-și bată joc de ruși. Tribunalul totuși a pedepsit pe *Schramek* cu temniță grea de un an; pe tovarășii săi i a achitat.

Priștina. Autoritățile sârbești, de când s'a început războiul, n'au mai putut rămânea în acelaș oraș. Întai au părăsit *Belgradul*, capitala țării, și s'au mutat la *Niș*; acum se mută dela *Niș* la *Priștina*, situată într'un ținut izolat și puțin locuit, la sudvest de sandgeacul *Novibezar*, unde probabil guvernul sârbesc se va simți în siguranță, de aceea *Priștina* — cum se zice, — nu cade în linia operațiilor militare. Orașul are 20 mii de locuitori, dintre cari până la 1912 (când a fost cucerit de sârbi) erau: 14.000 mahomedani și numai 2000 de sârbi; ceilalți sânt: țigani, albanezi, evrei și țințari (cutovlahi, români macedoneni). Orașul *Priștina* se înalță pe câmpul *Mierlei* sau *Cosovo*, loc celebru, unde o armată creștină de 200.000 de oameni, alcătuită din sârbi, bugari, români și albanezi a fost învinsă în 1389 de sultanul *Amurat I*, al cărui monument se ridică la o distanță de opt chilometri spre nordvest dela oraș.

În ajunul căderii. Despre orașul rusec *Riga* se anunță: Toate fabricile din *Riga* s'au transportat în interiorul țării. Mașinele, care n'au putut fi duse, s'au distrus. Oțzece de mii de lucrători a fost siliți să părăsescă orașul. Șinele, chiar și dela căile ferate electrice, s'au desfăcut și s'au trimis în altă parte. Din 600 de mii de locuitori, căți are *Riga*, au rămas acasă 200.000, ca să vadă cu ochii lor cum se d'strug telefoanele, mașinele apeductului și alte aparate costisitoare, care dădeau pâne la multe persoane din oraș. Alimentele s'au scumpit, se înțelege. La slujbele divine nu se mai trage nici un clopot, de oarece clopotele toate au călătorit la *Moscova*. Ziarele germane s'au oprit, altele în lipsa de cetitori și-a suspendat apariția. Au dispărut chiar și *munții-de-pietate* dela *Riga*. Marele și bogatul oraș european este ruinat, casele stau goale și pretutindenea se văd urmele pustiuilor. Zarele antgermane scriu, că *Riga* a devenit oraș nemțesc, căci între zidurile sale n'au rămas decât locuitori nemți, cari așteaptă învaziunea germană.

Dezertori sârbi. După știri dela *Strumita*, s'au predat acolo autorităților dela frontiera bulgară 950 de soldați sârbi dezertori cu arme cu tot.

Trageri la țântă. Poliția orașului *Sibiu* înștantează, că Sambătă în 23 Octombrie n. se fac deșinderi de trageri la țântă din partea trupelor dela artilerie pe șesul *Poplăcii*. Trecerea în partea primejduită a locului este oprită.

Răsplata Japoniei. Ziarele rusești scriu, că furnizarea de muniție și material de război din arsenalurile japoneze vor fi răsplătite prin faptul, că Rusia va ceda Japoniei întreaga insulă *Sacalin*.

Bioscopul Apollo. Mercuri și Joi în 20 și 21 Octombrie n. 1915 se va reprezenta următorul program: Știri din război. *Perla bucatăreseor*, comedie în 2 acte. *Jucată de cei mai excelenți actori germani*. *Brigh'ta cea neagră*, (Povestea unei fete decăzute), dramă morală în 3 acte. *Căpitanul corăbiei*, comedie.

Mulțumită.

Tuturor prietenilor și cunoscuților, cari în număr atât de frumos au luat parte la durerea noastră, mângându-ne în scris sau cu graiu viu pentru pierderea neuitatei noastre *Florica*, le exprimăm pe această cale cele mai sincere mulțumite.

Familia Manto.

Note și impresii.

Din înțelepciunea altora. Urâte în dușman faptele lui rele; ear în prieten iubește faptele lui bune.

Un măr de fiecare ostaș. Americanii trimit europenilor nu numai munițiuni și material de război, ci voiesc să ne surprindă și prin îndatoriri mai mult creștinești, decât negustorești.

În anul trecut, 1914, vapoare americane au transportat daruri de Crăciun pentru copiii europeni, ai căror părinți sânt duși la război. Acum, în 1915, s'a constituit un comitet din producătorii de fructe ai Statelor unite, cari au luat asupra lor însărcinarea să expedieze în Europa un vapor încărcat de mere. Gândul americanilor este, ca fiecare ostaș al statelor belgerante europene, aflător în tranșee sau în lazarete, să primească un măr.

Distribuția merelor are să se facă prin mijlocirea societăților *Crucea Roșie*.

Cheltuielile se acopăr din contribuții particulare. Vaporul a plecat în 19 Octombrie 1915 din Statele unite și sosește în Europa în primele zile din Noembrie. Valoarea transportului este peste un milion de marce.

Felul de luptă al națiunilor. Medicul Dr. A. A. *Martin* din *Noua-Seelandă* a luat parte la lupta dela râul *Marna* alături trupelor britice trimise în ajutorul Franței. Pomenitul doctor a publicat acum o carte, unde zăgrăvind războiul face sămănare între felul de atac al francezilor, englezilor și germanilor.

Estă această interesantă asemănare: Francezii, zice Dr. *Martin*, sânt admirabili la navală, dar în momentele acelea se află în stare extrem de agitată. Când pleacă la atac în câmp deschis, strigă și răcnesc iritați la culme: „*Franța!*“ „*Jos cu boșii!*“ „*Înainte!*“ Sânt în extază. Ostașii se aruncă în acest avânt nebun și se răstoarnă, ca să nu se mai ridice în veci. Cădereea lor nu e băgată în seamă; ceilalți navăesc mai departe, este o armată de oțel netăfăcută și iresistibilă, — sbeară, lovește, ucide, covârșește! Sânt uimitori francezii...

Englezii atacă cu stoicism și cu manie. Nici unul nu strigă. Înjură când și când. Linia britică înainteză liniștită și rece, merge într'un fel de trap cănesc. Este o ceată de gladiatori cu sânge rece, cu ochii vghetori și deplin hotărâtă să mesacereze. Soldatul britic își ocheste dușmanul și lovește aspru, cu judecata și socoteala unui fotbalist și cu s'aritura unei pisici sălbatice.

Germanul este viteaz și rezolut în lupta cu baioneta. Disciplina germană stă mai pe sus de orice învoială. Este o parte din caracterul poporului. Germanii atacă bine, pornesc în răst'muri, cu corpurile plecate înainte, scotind sunete guturale răgușite și strigând: hurra! Umăr la umăr, în mase compacte desvoaltă prin gravitate și put'imea înaintării lor o putere, căreia nu se poate rezista.

Nr. 501/1915.

(180) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din comuna Cărpiniș, tractul protopresbiterial al Abrudului, se publică concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreună cu acest post sunt: 1200 cor. anual și anume: 600 cor. dela comuna bisericească din repartiție, 400 cor. se va cere ajutor dela Ven. Cons. (pentru aceasta sumă comuna bisericească nu ia răspunderea), restul ajutor dela stat înveșinat deja.

Cvartir în natură și relut de grădină 20 cor. Cei ce doresc a ocupa acest post să-și înainteze petițiile subsemnatului oficiu în termenul arătat și să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 1 Octomvrie 1915.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 535/1915 prot.

(179) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala elementară gr. or. română din Cincul mare, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt următoarele:

Salar fundamental 1200 cor. precum și gradațiunile prescise în art. de lege XVI din 1913.

Salarul fundamental și gradațiunile se vor plăti din cassa bisericească în rate lunare anticipative.

Pe lângă salar alesul are și cvartir în natură și grădină conform legii.

Învățătorul ales e obligat să conducă elevii în Dumineci și sârbători la biserică și să cânte cu ei cântările la sf. liturghie.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele cerute sunt a se înainta subscrisului în termenul deschis, iar concurenții să se prezenteze în timpul acesta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Concursurile intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Agnita, 28 Iulie 1915.

În conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Trăsură ușoară pe arcuri

aproape nouă, osii pentru ulei, se vinde ieftin. Pentru informațiuni mai deaproape în m-celăria din Strada Turnului (Saggasse) Nr. 25.

(181) 1-1

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciune sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciune sfintei cruci; rugăciune către Domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă a hitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte cores-punzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiu:**

Protocolul sinodului ordinar

al arhidiecezei gr.-orientale române din Transilvania

ținut în anul 1915.

Prețul Cor. 1:20 + 5 fil. porto.

În editura comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut:

Biblia mică

sau

părți alese din sfânta scriptură, testamentul vechiu și testamentul nou,

cu binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale Domnului Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și metropolit al românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania.

Format plăcut 8° pe 272 pagini, cu următorul cuprins:

A. Testamentul vechiu.

I. *Întâia carte a lui Moise.* Facerea lumii. Păcatul lui Adam și al Evei. Pedepșa lor. Făgăduința Mesiei. Uciderea de frate a lui Cain. Următorii lui. Vestirea poporului. Facerea corabiei. Potopul se începe. Potopul se sfârșește. Avraam primește în cortul său pe ingeri, cari îi făgăduiesc fiu din Sara și i-se descopere perirea Sodomei. Isav și Iacob. Căsătoria lui Iacob. Iosif din pismă se vinde de frații săi. Iosif prin tâlcuirea visurilor lui Faraon se înalță la cinstea de Voevod. Călătoria lui Iacob în Egipt la fiul său Iosif.

II. *A doua carte a lui Moise.* Eșire. Nașterea, creșterea, fuga și căsătoria lui Moise. Așezarea marelui Paștilor. Moartea celor întâi născuți, începutul eșirei. Sevărășirea eșirei. Perirea egiptenilor în marea roșie. Moise primește sfintele zece porunci ale lui Dumnezeu. Intocmirea meseriașilor. Serbarea Sâmbetei. Tablele legii.

III. *A treia carte a lui Moise.* Leviticon. Sfințirea preoților. Tâlcuirea celor zece porunci și a altor legi.

IV. *A patra carte a lui Moise.* Numerile. Văleam vrea se blaseme pe Israeliteni. Asina lui vorbește. Legea despre bunurile de moștenire. Iisus Navi se pune în locul lui Moise povățuitor poporului.

V. *A cincea carte a lui Moise.* A doua lege. Repetirea celor zece porunci ale lui Dumnezeu. Moise predă dirigătorul sa, și așază pe Iusul fiul lui Navi în locul său. Moartea lui Moise și ce urmează după aceea.

VI. *Cartea lui Iisus Navi.* Israel trece cu arme neudate prin Iordan. Cuprinderea și risipirea cetății Ierihoului.

VII. *Cartea judecătorilor lui Israel.* Vitejia prorocii Deborei, a lui Varac și a lui Iaai. Invingerea lui Gedeon asupra lui Madiam. Vitejia, nunta și găcitura lui Samson.

VIII. *Cartea I-a a împăraților.* Înălțarea lui Samuil. Moartea lui Eli și a fiilor lui. Ungerea lui Sacl de împărat. Lupta lui David cu uriașul Goliat.

IX. *Cartea II-a a împăraților.* Ungerea lui David de împărat.

X. *Cartea III-a a împăraților.* Căsătoria, rugăciunea și judecata lui Solomon. Biserica lui Solomon. Ilie ucide pe preoții lui Vaal.

XI. *Cartea IV-a a împăraților.* Cele cinci minuni ale lui Eliseu. Neeman se curăță de boală.

XII. *Cartea lui Iov.* Nenorocirea și răbdarea lui Iov.

XIII. *Psaltirea.* Cântarea lui David când a scăpat din mâna lui Saul.

XIV. *Pildele lui Solomon.* Lauda înțelepciunii în viața omenească. Lauda mării muncitoare.

XV. *Eclesiastul lui Solomon.* Toate și au vremea lor. Mijloacele fericirii.

XVI. *Eremia.* Vedenia despre smochine.

XVII. *Daniil.* Daniil tâlcuiește visul lui Navuhodonosor. Scăparea din groapa leilor.

XVIII. *Prorocul Iona.* Chemarea, neascultarea și pedepșa lui Iona. Rugăciunea lui Iona pentru scăpare.

XIX. *Tovie.* Rugăciunea bătrânului Tovie, a Sarei și ascultarea rugăciunii lor. Voia din urmă a lui Tovie și sfătuirea către fiul său.

XX. *Iudita.* Iscusitul îndemn și bunul sfat al Iuditei către bătrânii poporului. Tăierea capului lui Olfenr. Mulțăminta Iuditei și a poporului ei.

XXI. *Cartea înțelepciunii lui Solomon.* Rugăciunea către Dumnezeu pentru înțelepciune.

XXII. *Cartea înțelepciunii lui Iisus fiului lui Sirach.* Despre ascultarea pruncilor către părinți, și despre adevărata smerenie. Lauda femeilor bune, și muștrarea celor rele.

XXIII. *Cărțile Macaveilor.* Despre nedumnezeirea și tirania lui Antioch. Despre statornicia celor șapte frați Macavei și a mamei lor.

B. Testamentul nou.

Nașterea lui Ioan Botezătorul. Bunăvestire. Nașterea lui Iisus. Întâmpinarea Doamnei. Magii dela răsărit. Fuga la Egipt. Botezul lui Iisus. Ispitirea lui Iisus. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbănogul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Invierea tinărului din Nain. Invierea ietei lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbului din naștere. Samarineanul cel îndurat. Cina cea mare. Fiul cel rățâcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iisus în grădina Getsimani. Iisus înaintea Arhiepiscopilor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iisus.

Se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată solid și frumos cu 2 cor. + 20 fileri porto.

Revânzătorilor li se dă rabat 15%.

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Testamentul

marelui arhiepiscop-mitropolit

Andrei baron de Șaguna,

și se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** cu prețul de 50 fileri expedat prin postă + 5 fileri porto postal.

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preamnălatului împărat și rege **Francisc Iosif I**, sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religie gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, cu copeii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu 12 cor. Revânzătorilor se dă rabat 20%. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și trănică.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.**Biblioteca Teatrală**

edată de Societatea Fondului de Teatru Român.

Nr. 28. Teodor Abt. Bacăreasa, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 30. Aurelia Păcățian-Rubenescu, Iepurașii la școală, cinci piese teatrale, dialoguri și patuloguri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 31. Max Maurey, Farmacistul, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 32. Andre Mycho, Glorie postumă, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 33. Jana Marni, O Repetiție, dialog. Prețul 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 34. Alfred de Musset, Un Capriciu, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 35. C. Goldoni, Un Accident Curios, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 36. Yves Mirande, Zoe, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 37. Fr. de Schiller, Wilhelm Tell, dramă istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Stefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 38. Georges Courteline, Invingeri strălucite, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 39. Micul mincinos, comedie în 2 acte, localizată de Bujorel. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 40. I. Russu Șirianu, Militărește, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, Poezii și Monoloage de declamat broș. I. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 42. Capra cu trei iezi, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Frișcu. Prețul 30 fil + 5 fil. porto.

Nr. 43. Victor Eftimiu, Crăciunul lui Osman, tragi-comedie într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Cosinzeana

care e redactată de dnul profesor Marin Demetrescu din Craiova, su apărut până acuma:

Nr. 1. I. H. Fabre, Din Moravurile și Pornirile insectelor, ed. II. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 2-3. M. Demetrescu, Inceputurile Omenirii, ed. II. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 4-5-6. Ilie N. Gelep, Pământul și Omul, partea I. Asia. Prețul 75 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 7-8. M. Demetrescu, Lecturi Geologice. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 9. Constantin Rădulescu, Culegeri științifice. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană:**

Contribuțiuni istorice

privitoare la

trecutul Românilor de pe pământul crăiesc.

Carte edată la inițiativa și sub îngrijirea d-ilor:

Dr. Ilarion Pușcariu, Ioan de Preda, Dr. Lucian Borcea, Dr. Ioan Lupaș, Dr. Ion Mateiu și Dr. Silviu Dragomir.

Prețul 4 cor. + porto 30 fil.